

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर
महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)

लिंग संवेदनशीलता प्रमाणपत्र

**Online Certificate Programme in
Gender Sensitization**

माहितीपत्रक

Contact Details

Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE)
Dr.A.P.J. Abdul Kalam Vidyarthi Bhavan,
1st Floor, Near Rikshaw Stop
Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University,
Jalgaon (MS)

Web-page : <https://nmu.ac.in/external-education>

(click on certificate programme)

E-mail: ideal@nmu.ac.in

Facebook ID : DEEL, Kavayitri Bahinabai Chaudhari
North Maharashtra University, Jalgaon.

Contact: 0257-2257495/2258496

लिंग संवेदनशीलता संकल्पना

- अनेक कुटुंबांमध्ये, ग्रामीण आणि शहरी दोन्ही भागात, मुलांना अभ्यासासाठी आणि करिअर करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले जाते, तर मुलींना घरातील कामांवर लक्ष केंद्रित करण्यास शिकवले जाते. त्यांच्यातील असमान सामर्थ्य संबंध कसे आकाराला येतात आणि चालवले जातात हे समजून घेण्याच्या दृष्टीकोनातून स्त्री-पुरुषांच्या सामाजिक बांधणीत आणि सांस्कृतिकदृष्ट्या आधारित भूमिकांचा समावेश लिंगामध्ये होतो.
- लिंग संवेदना म्हणजे वर्तन बदलणे आणि आपल्या स्वतःच्या आणि इतर लिंगांबद्दलच्या विचारांमध्ये सहानुभूती निर्माण करणे. हे लोकांना त्यांच्या वैयक्तिक वृत्ती आणि विश्वासांचे परीक्षण करण्यात आणि त्यांना माहित असलेल्या 'वास्तविकतेवर' प्रश्न विचारण्यात मदत करते.
- कुटुंबातील सर्व सदस्यांना समान दर्जा मिळेल, लिंग काहीही असले तरी त्यांचा समान आदर आणि काळजी घेतली जाईल असे कौटुंबिक वातावरण विकसित करण्याची नितांत गरज आहे. या बदलत्या काळात लिंगसंवेदनशीलता खूप महत्त्वाची आहे. घर, कार्यालय आणि समाजात महिला आणि पुरुष दोघेही महत्त्वाची भूमिका बजावतात. त्यामुळे दोघांनाही समाजात मूल्यवान वाटणे आणि सन्मानाने जीवन जगणे महत्त्वाचे आहे. जेव्हा दोन्ही लिंगांना एकमेकांबद्दल सहानुभूती वाटते तेव्हा ते घर, कामाच्या ठिकाणी आणि समाजात सकारात्मक संस्कृती निर्माण करते.
- या सर्व बाबींचा विचार करता सदर शिक्षणक्रम सुरु करत आहोत. ज्यामुळे विरुद्ध लिंगाबद्दल परस्पर आदर आणि सहानुभूती विकसित करण्यास मदत होईल. पुरुष, महिला, ट्रान्सजेंडर आणि इतर उपेक्षित समुदायांवरील हिंसा आणि गुन्हे कमी करण्यात मदत करू शकाल. व्यक्तींकडे बघण्याचा दृष्टिकोन आणि मानसिकता बदलण्यास मदत होईल.

Gender Sensitization

- In many families, in both rural and urban areas, while boys are encouraged to study and have a career, girls are taught to concentrate on household chores. Gender encompasses socially constructed and culturally based roles of men and women with a view to understand how unequal power relations between them are shaped and operated.
- Gender sensitization is all about changing behaviour and instilling empathy into the views that we hold about our own and other sex . It helps people in examining their personal attitudes and beliefs and questioning the 'realities' they thought they know . Gender sensitization acquaints men and women with each other's existence.
- Gender sensitization is very important in these changing times. Women and men both play a key role at home, office and in society. Therefore, it is important that both feel valued in society and lead a dignified life. When both genders feel empathetic towards each other, it creates a positive culture at home, workplace and in society.
- Considering all these aspects, we are starting this programme. so that It will help to develop mutual respect and empathy towards the opposite sex. It will help to reduce violence and crime against men, women, transgender and other marginalized communities. It will help to change attitudes and mindsets towards individuals.

शिक्षणक्रमाची वैशिष्ट्ये (Features)

- ❑ ऑनलाईन पद्धतीने प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम पूर्ण करण्याची सुविधा
(Facility to complete the certificate programme through online)
- ❑ विषय तज्ज्ञ आणि अनुभवी मार्गदर्शकांच्या मार्गदर्शनाची संधी
(Guidance by subject expert and experienced faculty)
- ❑ गुरुवार, शुक्रवार आणि शनिवार दोन-दोन तास ऑनलाईन वर्ग सुविधा
(Thursday, Friday and Saturday two-two hours online class facility)
- ❑ शिक्षणक्रमअंतर्गत कार्य यशस्वीरित्या पूर्ण केल्यानंतर विद्यापीठाकडून अधिकृत प्रमाणपत्र मिळणार.
(After successfully completing the programme you will get an official certificate by University)

शिक्षणक्रम संरचना (Programme Structure)

लक्ष्य गट (Target Group)	10 वर्षांपुढील कोणीही प्रवेशास पात्र (Above 10 Years old)
प्रवेश क्षमता (Intake Capacity)	50 पर्यंत
श्रेयांक (Credit)	02
एकूण तास (Total Hours)	30
ऑनलाईन सत्रे (Online Sessions)	गुरुवार, शुक्रवार आणि शनिवार दोन तास प्रति दिवस (Thursday, Friday and Saturday -2-2 Hours)
शुल्क (Fees)	800/-
परीक्षा (Exam)	लेखी (Written) + मौखिक (Oral)
एकूण गुण (Total marks for Exam)	50

डॉ.मनिषा व्ही.जगताप
सहा.प्राध्यापक आणि
शिक्षणक्रम समन्वयक, आजीवन विभाग

प्रा.डॉ.आशुतोष आर.पाटील
संचालक,
आजीवन विभाग

शिक्षणक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण करण्यासाठी आजीवन विभागातर्फे हार्दिक शुभेच्छा.

